

Bespreekdocument actualisatie cultuurbeleidskader ‘Cultuur kleurt het leven’

1. Inleiding

Voor u ligt een bespreekdocument, actualisatie cultuurbeleidskader ‘Cultuur kleurt het leven’. Hierin is beschreven het proces van actualisering wat we tot op heden hebben doorlopen, als ook de vervolgstappen. In dit document hebben we ook de eerste bevindingen opgenomen, die zijn voortgekomen uit de participatie die we hebben georganiseerd

Via dit bespreek document willen we u informeren en de mogelijkheid geven te reageren op deze eerste bevindingen.

1.1 Aanleiding

Onderdeel van het collegeprogramma “Leefbare gemeente” is, het vervangen van de visie Cultuur en het beleidskader Cultuur (beide uit 2016) door een geactualiseerd beleidskader.

1.2 Doelstelling

Het actualiseren van het cultuurbeleidskader, om van daaruit in te zetten op consolidatie en versterking van de kwaliteit van het cultuuraanbod. Een duurzame en rijke culturele omgeving waar iedereen zich thuis voelt, trots op is en aan kan deelnemen.

Het geactualiseerde beleidskader dient bovendien als basis voor meerjarenafspraken met verschillende culturele instellen, zoals Triade en Kopgroep Bibliotheken.

2. Proces

In januari 2023 is het onderzoeksrapport van Lahaut “De staat van de culturele sector in Den Helder” afgerond. Het doel van dit onderzoek was 2-ledig, enerzijds is er gekeken naar hoe de culturele sector zich na de corona periode herstelde, anderzijds is er aan de subsidiepartners gevraagd wat zij belangrijk vinden voor het nieuwe cultuurbeleid en de prestatieafspraken? De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de actualisering van het beleidskader.

Hoewel er met het onderzoek van Bureau Lahaut al input bij de culturele sector is opgehaald, hebben we dit ook gedaan middels gesprekken met het culturele veld. Met de “grote” subsidie partners, de “kleinere” subsidiepartners, de culturele stichtingen, citymarketing, de cultuurmakelaar en het cultuurplatform, om een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van de culturele sector bij de actualisering van het cultuurbeleid te betrekken. Voor deze gelegenheid is de uitnodiging van het cultuurplatform breder verstuurd, dan alleen naar de ‘vaste’ leden van het platform.

Om tot een breed gedragen actualisatie te komen, zal ook de jongeren adviesraad meegenomen worden in het proces. Dit zullen wij doen doormiddel van een presentatie over het gelopen proces en de eerste uitkomsten, om hier vervolgens met hen op te reflecteren. Onder de inwoners zal, op het digitale participatieplatform ingesprek.denhelder.nl, een cultuurpeiling gehouden worden, om te zien hoe zij de afgelopen “cultuurperiode” hebben ervaren. En tot slot wordt ook de kinderraad betrokken, met hen zal het vooral gaan over culturele bewustwording. De uitkomsten van deze onderdelen zullen worden meegenomen in de uiteindelijke uitwerking van het geactualiseerde beleidskader dat we u na de zomer zullen aanbieden.

De raads- en commissieleden worden tijdig betrokken door de presentatie die is gegeven tijdens de beeldvormende avond op 13 mei 2024 en door dit bespreekdocument aan u als commissie MO voor te leggen.

2.1 Gesprekscaders

Als basis en uitgangspunt van de gesprekken dient het huidige cultuurbeleidskader 'Cultuur kleurt het leven'. Daarin staan 4 speerpunten centraal, uit het onderzoek van bureau Lahaut is naar voren gekomen dat er nog steeds draagvlak is voor deze speerpunten. Daarom vormen deze speerpunten de basis voor de actualisatie.

Onderstaand de 4 speerpunten op een rij:

1. Kinderen en cultuur
2. Iedereen doet mee
3. Den Helder – Culturele hart van de regio
4. Cultureel ondernemerschap

Om met de verschillende groepen in gesprek te kunnen gaan over bovenstaande punten, is er in verschillende documenten (college programma, coalitie akkoord, omgevingsvisie) gekeken naar waar we als gemeente Den Helder voor staan in relatie tot het beleidskader cultuur.

Daar zijn de volgende punten uit naar voren gekomen:

Bestendig	Door consolideren. De expertise die er al is blijven we behouden en inzetten. We verdiepen verder.
Gelijke kansen	Iedereen moet kunnen meedoen, openbaarheid van cultuur en toegankelijkheid is belangrijk. Deze richt zich op de maatschappelijk waarde, want door iedereen mee te laten doen werken we ook aan positieve gezondheid en ontwikkel mogelijkheden.
Inclusie	Een divers aanbod waar iedereen zich in kan vinden en herkennen. Maar ook fysieke inclusie, qua toegankelijkheid.
Verbinding/ Samenwerking	Tussen de grotere culturele partners, die vervolgens het stevige fundament zijn voor de verenigingen. De cultuurmakelaar is de verbindende schakel binnen het culturele veld, maar zoekt ook de verbinding met andere sectoren. Verbinding is sociale cohesie, community. Verbinding en samenwerking zit ook op het gebied van andere beleidsterreinen zoals toerisme. Waarmee we de economische waarde raken, maar ook de vestigingswaarde en de stadsprofilering.
Profileren	Door met cultuur Den Helder nog meer te profileren werken we aan de vestigingswaarde voor zowel bedrijven als inwoners. Ook hiermee raken we de economische waarde.
Vertrouwen	We geven organisaties de ruimte om vanuit hun kennis en expertise te ontwikkelen, samen te werken en aan te bieden. We bieden ze als gemeente het vertrouwen dat zij dit kunnen. Daarmee bieden we ze ruimte voor artistieke waarde.

Vanuit bovenstaande punten is gekeken naar:

Wat is ons doel met het actualiseren van het huidige beleidskader?

Daar is het volgende uitgekomen:

Een duurzame en rijke culturele omgeving waar iedereen zich thuis voelt, trots op is en aan kan deelnemen.

Omdat we het huidige beleidskader actualiseren is met bovenstaande als basis in de gesprekken gekeken naar 4 V's:

- Vasthouden: Wat doen we al en willen we blijven doen?
- Versterken: Wat doen we al, maar zou sterker naar voren mogen komen?
- Verminderen: Wat doen we, maar zou minder mogen? Of stoppen we mee?
- Vernieuwen: Wat doen we nog niet, maar zouden we wel moeten doen? Of wat doen we wel, maar zou anders moeten?

We hebben in de gesprekken dus gekeken naar wat willen we (aan de hand van de 4 V's)?

Maar ook naar: Wat is daarin mijn rol als culturele organisatie?

Verder is er binnen het cultuurplatform ook gesproken over de "waarom" vraag van de 4 speerpunten. Dus waarom vinden we deze 4 speerpunten belangrijk?

3. Eerste bevindingen

Er is zowel in kleine groepen, als in groter verband met de culturele instellingen gesproken. Onderstaand per speerpunt aanbevelingen vanuit de culturele instellingen die uit deze gesprekken naar voren zijn gekomen:

3.1 Speerpunt 1: Kinderen en Cultuur

Cultuur is belangrijk voor de culturele en creatieve ontwikkeling, maar ook voor de brede vorming van jeugdigen. Deelnemen aan cultuur draagt onder andere bij aan een positiever zelfbeeld, sociale vaardigheden, verantwoordelijkheidsgevoel en een sterker sociaal netwerk. Bij de jeugd wil je het culturele zaadje planten, zodat ze ook op latere leeftijd aan cultuur blijven deelnemen.

Aanbevelingen:

- Vasthouden: Betrekken van scholen bij projecten
- Vasthouden: Het huidige `buitenschoolse` aanbod
- Versterken: Samenwerking met het onderwijs
- Versterken: Onderlinge samenwerking van culturele instellingen richting het onderwijs
- Versterken: Regievoering in de samenwerking richting het onderwijs
- Vernieuwen: Naam van dit speerpunt aanpassen, naar jeugd en cultuur

Samenwerken met de scholen is een belangrijk thema, iedereen wil dit doen. De samenwerking met de scholen loopt echter niet optimaal. Er wordt al veel samengewerkt door instellingen onderling, maar door personele veranderingen en ontwikkelingen in het culturele veld, is het goed om elkaar op te blijven zoeken en op regelmatige basis met elkaar in gesprek te gaan. Zo kan er van elkaar geleerd worden en kunnen de instellingen gebruik maken van elkaars kennis en expertise.

3.2 Speerpunt 2: Iedereen doet mee

Voor iedereen een belangrijk thema, misschien wel het belangrijkste thema. Cultuurrecht is een mensenrecht. Iedereen heeft recht op het deelnemen aan cultuur.

Aanbevelingen:

- Vasthouden: Instellingen blijven inzetten op initiatieven waarbij kwetsbare groepen worden bereikt, juist ook op de groepen die minder makkelijk te bereiken zijn.
- Vasthouden: De samenwerking van instellingen onderling, bij het bereiken van kwetsbare doelgroepen.
- Versterken: Instellingen zetten meer in op het bereiken van mensen uit de gemeente Den Helder en de regio.
- Versterken: Het cultuurplatform.
- Vernieuwen: Maatschappelijke partners aan laten haken bij het cultuurplatform.
- Vernieuwen: Wie heeft welke rol in de ondersteuning van de culturele verenigingen? Deze rollen helder maken.

Het meedoen zit niet alleen in het deelnemen aan geboden activiteiten en lessen, maar ook in vrijwilligerswerk. Organisaties gaan verschillende samenwerkingen aan om ook kwetsbare doelgroepen te betrekken bij het culturele leven van Den Helder en ze op die manier dus `mee te laten doen`. Er is een gevarieerd aanbod, iedereen onderstreept het belang hiervan, wel blijkt het soms lastig om verschillende doelgroepen `binnen` te krijgen. Iedereen is het er echter over eens dat hier wel blijvend op ingezet moet worden.

Het cultuurplatform is een goed middel om ervaringen uit te wisselen, samenwerkingen op te zoeken, kennis te delen en als klankbord voor bijvoorbeeld de gemeente. Maar er is behoefte om de rol van het platform na zoveel jaren te herzien. En ook naar de manier waarop er uitvoering wordt gegeven aan die rol. Ook de organisatiestructuur zou herzien moeten worden. Hoe kan het cultuurplatform zo georganiseerd worden, dat het een goede afspiegeling is van het culturele veld en dat de informatie uitwisselingen optimaal wordt benut?

Om te werken aan inclusie zou het goed zijn wanneer er bij het cultuurplatform ook maatschappelijke instellingen aansluiten. Om op die manier ook die "stem" vertegenwoordigd te hebben en er directe input vanuit een specifieke doelgroepen meegenomen kan worden.

Verschiedende organisaties hebben een rol in de ondersteuning van culturele verenigingen. Er is alleen niet altijd duidelijk wie wat doet. Om de verenigingen zo goed mogelijk te ondersteunen is het belangrijk dat hierin meer duidelijkheid komt, zodat de ondersteuning kan worden geoptimaliseerd.

3.3 Speerpunt 3: Den Helder - Culturele hart van de regio

Den Helder als culturele hart van de regio draagt bij aan de economie, het toerisme en (verblijfs)recreatie. Maar ook aan het kunnen bieden van een goed aanbod, doordat er sprake is van een regio die gebruik maakt van de culturele mogelijkheden. Daardoor zijn er meer bezoekers, ontstaat er meer bekendheid en uiteindelijk meer inkomsten voor de culturele sector in Den Helder.

Aanbevelingen:

- Vasthouden: Den Helder als culturele hart van de regio blijven `vermarkten` i.s.m. Citymarketing.
Versterken: Samenwerking met de gemeente op het gebied van evenementen.
Versterken: Het gevoel van `Trots` onder de inwoners van de gemeente Den Helder.
Vernieuwen: Inzetten op verbinding met andere (regionale) initiatieven.
Vernieuwen: De naam van dit speerpunt aanpassen.

De samenwerking Citymarketing voor marketing en publiciteit wordt als positief ervaren. Graag zien verschillende partners dat marketing ook op de nieuwwedipers en de regio is gericht. Die wil je ook binnen hebben om ze wellicht later weer te mogen begroeten als vrijwilliger.

Iedereen is trots op de vele evenementen en de diversiteit ervan, wel is er behoefte aan meer ondersteuning op dat gebied.

Ook zien partners mogelijkheden en kansen in samenwerking met andere domeinen en regionale samenwerkingen.

Voor verschillende partners voelt de naam "Den Helder – als culturele hart van de regio" niet passend, omdat Den Helder geografisch niet in het midden ligt.

3.4 Speerpunt 4: Cultureel ondernemerschap

Het is belangrijk om aan cultureel ondernemerschap te werken, niet alleen zodat instellingen minder afhankelijk zijn van subsidies, maar ook vanwege de impact. Mede door het culturele ondernemerschap wordt Den Helder op de kaart gezet, ook ver buiten de gemeentegrenzen. Samenwerking is hierin belangrijk, samen krijg je meer voor elkaar.

Aanbevelingen:

- Vasthouden: Voortzetten en waar mogelijk uitbreiden door de instellingen zelf.
Versterken: Inzetten op externe gelden, door samenwerking.
Vernieuwen: Ook inzetten op de impact van cultuur, als cultureel ondernemerschap.

Wat betreft de instellingen zit dit niet alleen op het financiële vlak, dat instellingen ook inkomsten verwerven anders dan de gemeentelijke subsidie. Daar zijn alle instellingen mee bezig, alhoewel de ene instelling hier door bijvoorbeeld locatie meer mogelijkheden toe heeft dan een andere instelling. Wat hen betreft hoort bij ondernemerschap ook het vergroten van je impact als instelling. Daar zou meer aandacht voor mogen zijn. Verder zijn veel externe gelden pas te verwerven wanneer er in groter verband wordt samengewerkt, de culturele instellingen zien kansen op hier gezamenlijk meer op in te zetten.

3.5 Algemeen

Wat uit alle gesprekken en bij alle speerpunten naar voren kwam was bestendigen. Er wordt al heel veel moois en goeds gedaan, laten we vooral samen kijken naar hoe we dat kunnen vasthouden voor de toekomst.

In het huidige cultuurbeleidskader worden met name de `grote` subsidie partners genoemd bij de doelstellingen, terwijl vele andere instellingen ook aan deze doelen werken. Onderzocht wordt of we er naartoe kunnen dat de doelstellingen algemeen geformuleerd worden en deze meer specifiek worden uitgewerkt in de te sluiten BCF's met de subsidie partners. Op die manier kunnen ook niet gesubsidieerde instellingen beter uit de voeten met het cultuurbeleid. De bereidheid om hier gezamenlijk aan te werken (gesubsidieerd of niet) is groot. Uiteraard zullen de gesubsidieerde instellingen bij veel doelstellingen het voortouw nemen en ligt er op de doelen voor hen een inspannings en-verantwoordingsverplichting.

Wat verstaan we onder cultuur? De behoefte onder de instellingen leeft omdat meer te definiëren, zonder dat de lijnen te scherp worden gezet. Aangezien er altijd overlap zal zijn met andere beleidsterreinen, zoals erfgoed.

Bij het actualiseren van het cultuurbeleidskader is het passend om ook de naam van het beleidskader te actualiseren en dus zal de naam van het huidige cultuurbeleidskader "Cultuur kleurt het leven" aangepast worden.

Tot slot, is het tijdens alle gesprekken veel gegaan over samenwerking. Er wordt al veel samengewerkt, dat wordt als positief ervaren, maar kan wat iedereen betreft altijd meer en beter.

4. Vervolg

- Vaststellen van de startnotitie erfgoed gemeenteraad Q2 2024
- Vaststellen van het geactualiseerde beleidskader Cultuur in de gemeenteraad Q4 2024
- Geactualiseerde BCF's, van verschillende culturele instellingen, zoals Triade en Kopgroep Bibliotheken in de gemeenteraad Q4